

NOVÁ PROJEKCE OBYVATELSTVA ČSÚ – ÚVOD

**Terezie Štyglerová
Michaela Němečková**

Kulatý stůl ČDS, 7. prosince 2023, Praha

Úvodní informace k Projekci ČSÚ 2023

- Zpracování projekcí obyvatel ČSÚ dáno zákonem o státní statistické službě
- V pětileté periodicitě (jako minimální dána úkolem ČSÚ ze zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení)
- (Opět) spolupráce s externími odborníky: Kryštof Zeman (plodnost), Petr Mazouch, Klára Hulíková Tesárková, Adéla Pola (úmrtnost)

Výchozí demografická situace, „komplikuující“ faktory predikce

- poslední 3 roky plné výrazných změn – nabourání časových řad, přerušení dlouhodobých trendů, ze kterých projekce vycházejí
 - počet obyvatel korigovaný výsledky SLDB2021 – 200tisícový pokles, což se projevilo i v hodnotách některých analytických ukazatelů (např. fx a úp)
 - 2020 + 2021 silná epidemie covidu-19, která se odrazila ve vysokém počtu zemřelých a (dočasně) snížila naději dožití
 - 2022–2023 výrazný pokles porodnosti spojený s nižší úrovní plodnosti – nejpravděpodobněji odraz zhoršení ekonomické situace
 - 2022 příchod silné (cca 300tisícové) migrační vlny z Ukrajiny se specifickou strukturou podle pohlaví a věku, vyšší míra migrace i 2023, pozměněná i věková struktura běžné migrace
- ➡ oproti předchozím projekcím větší nejistota naplnění projekce

Základy předpokladů Projekce ČSÚ 2023

Projektovaný vývoj plodnosti ovlivněný aktuální situací:

- výrazné meziroční změny v posledních letech
- aktuální poměrně prudký pokles porodnosti, shodný vývoj v ostatních evropských zemích
- = projektovaný model ve střední variantě konzervativní

Projektovaný vývoj úmrtnosti:

- vlna covidu-19 pouze dočasně (krátkodobě) zhoršila úmrtnostní poměry, tj. dlouhodobější dopad nebyl předpokládán
- základní myšlenka: srovnání s tzv. evropským potenciálem (= nejnižší míry úmrtnosti v zemích EU)

Projektovaný vývoj migrace:

- Česko migračně ziskovou zemí ve všech variantách
- promítnutí uprchlické vlny z let 2022 a 2023 a očekávání uprchlické (menší) migrace i v roce 2024
- odchod projektované části uprchlíků do 5 let od začátku války

- **Projekce pro rok 2023 z dostupných dat za již uplynulou část roku**

Základní nastavení Projekce ČSÚ 2023

- Práh projekce (poslední reálná data):
stav populace k 1. 1. 2023
- Horizont projekce (nejzazší výstup):
stav populace k 1. 1. 2101, resp. počet narozených,
zemřelých a saldo migrace v roce 2100
- Varianty projekce:
 - střední varianta
 - nízká a vysoká varianta = mantinely očekávaného vývoje
- Projekce deterministická, kohortně komponentní metodou
- Vývoj projektován „hladký“

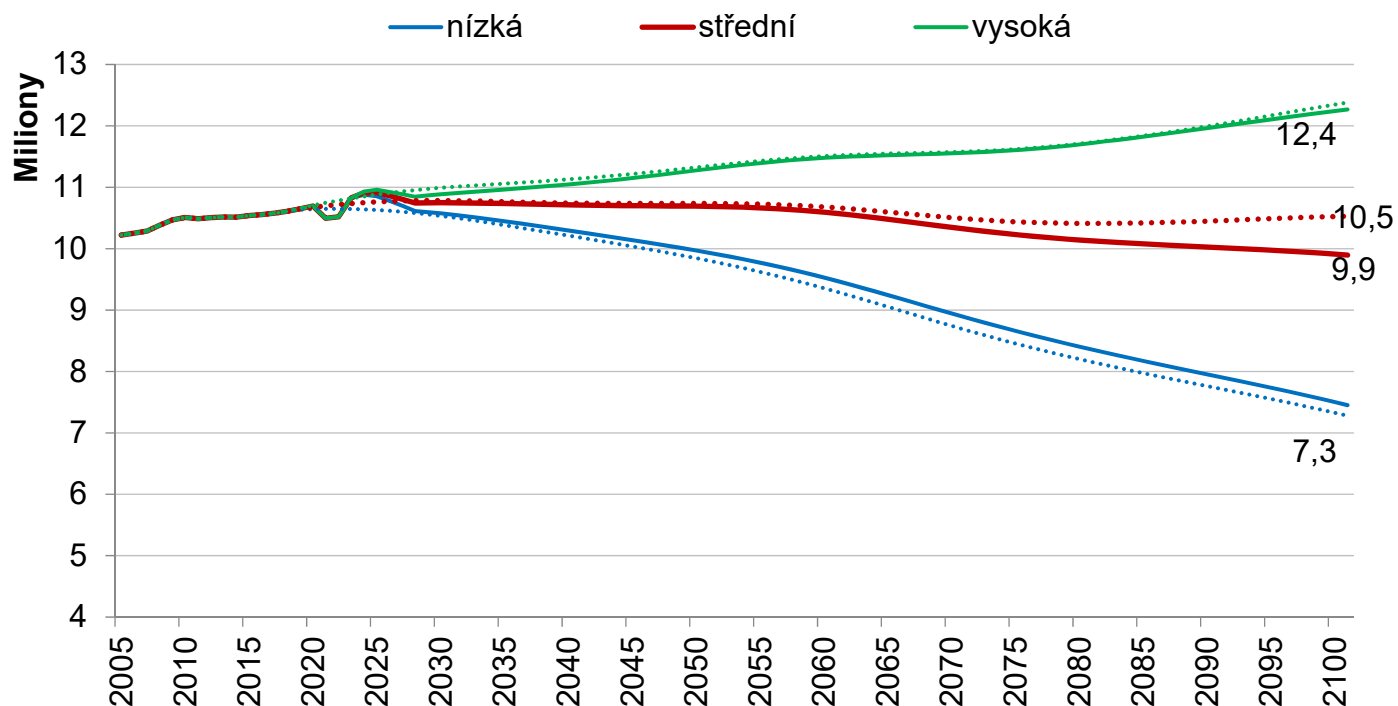
Výsledky (střední) varianty Projekce ČSÚ 2023

podrobně: [Projekce obyvatelstva České republiky - 2023–2100](#)

I přes částečně odlišné předpoklady směry vývoje stejné jako v předchozích projekcích, úbytky přirozenou měnou a stárnutí hlubší než dle Projekce ČSÚ 2018.

■ Mírně klesající tendence počtu obyvatel

Očekávaný počet obyvatel (k 1.1.) – srovnání s Proj18

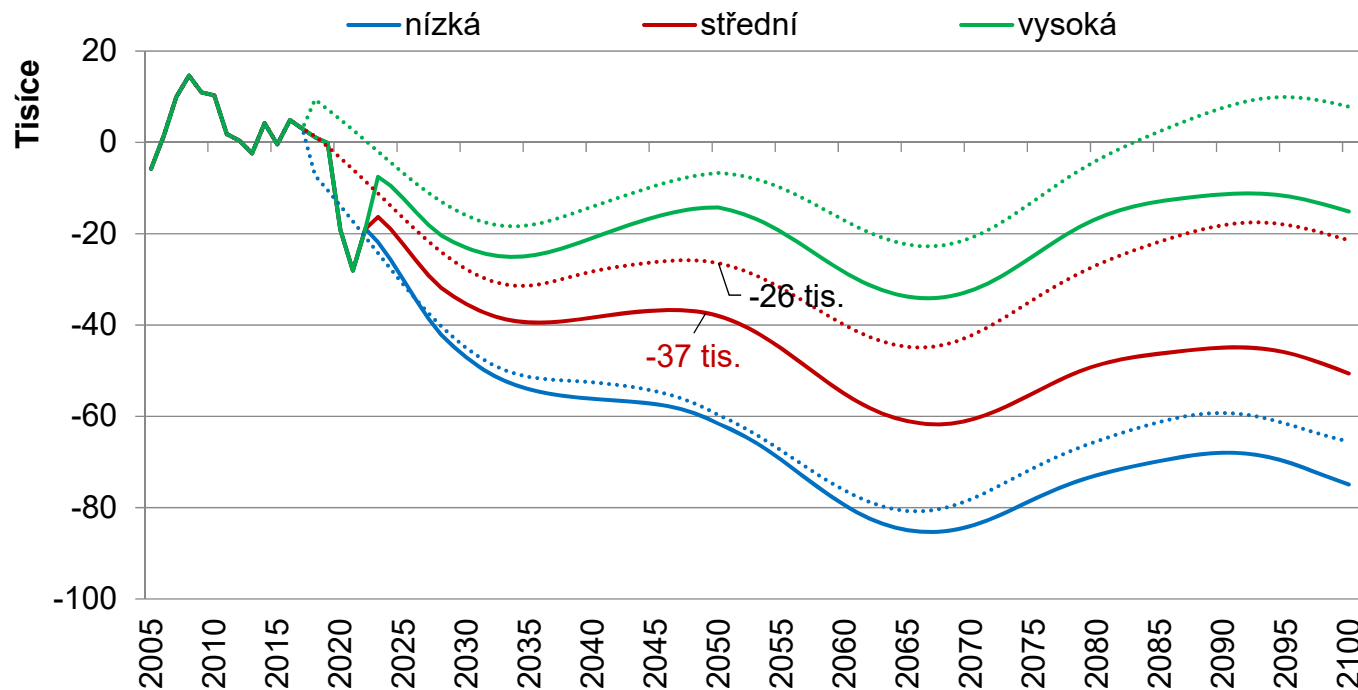
Výsledky (střední) varianty Projekce ČSÚ 2023

podrobně: [Projekce obyvatelstva České republiky - 2023–2100](#)

I přes částečně odlišné předpoklady směry vývoje stejné jako v předchozích projekcích, úbytky přirozenou měnou a stárnutí hlubší než dle Projekce ČSÚ 2018.

- Nepřetržitá převaha zemřelých nad živě narozenými**

Očekávaný přirozený přírůstek – srovnání s Proj18

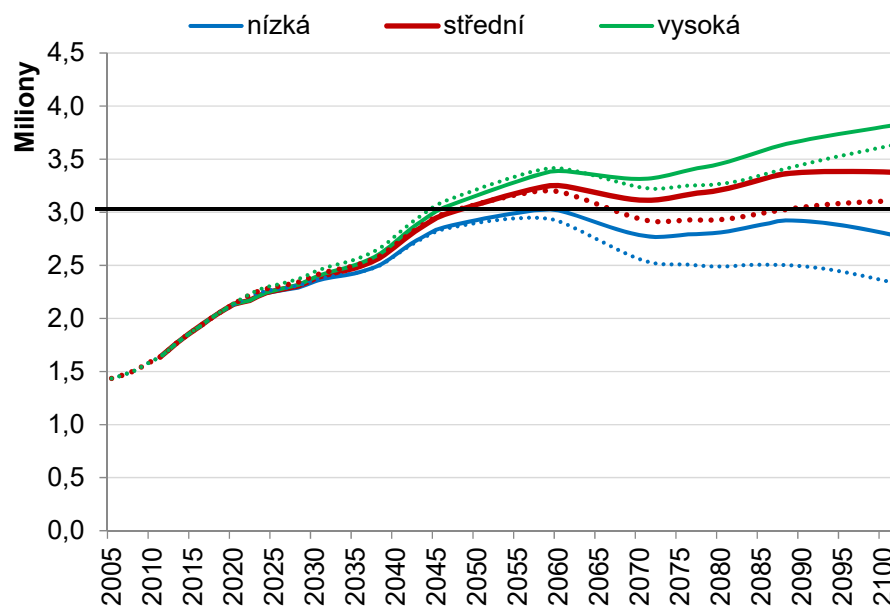
Výsledky (střední) varianty Projekce ČSÚ 2023

podrobně: [Projekce obyvatelstva České republiky - 2023–2100](#)

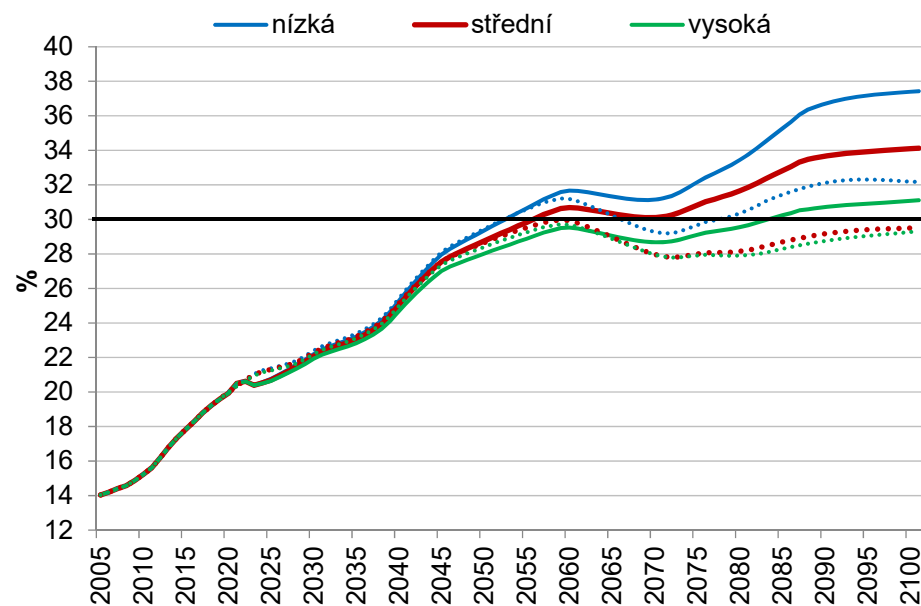
I přes částečně odlišné předpoklady směry vývoje stejné jako v předchozích projekcích, úbytky přirozenou měnou a stárnutí hlubší než dle Projekce ČSÚ 2018.

- Růst počtu seniorů ve věku 65+ let, zejména ve starších věcích
- Zvyšování podílu seniorů v populaci nad 30 %

Očekávaný vývoj počtu osob 65+ let

Očekávaný podíl osob 65+ (%)

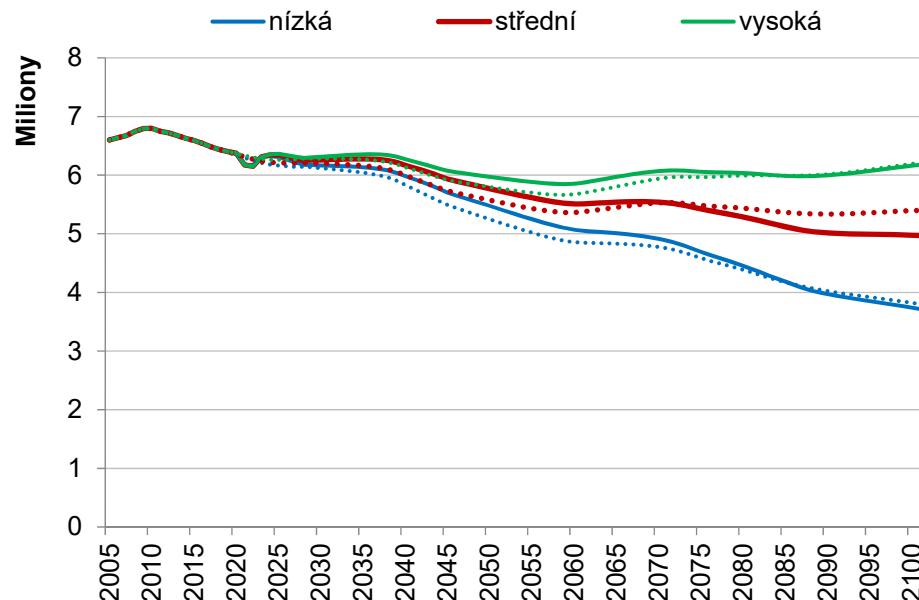
Výsledky (střední) varianty Projekce ČSÚ 2023

podrobně: [Projekce obyvatelstva České republiky - 2023–2100](#)

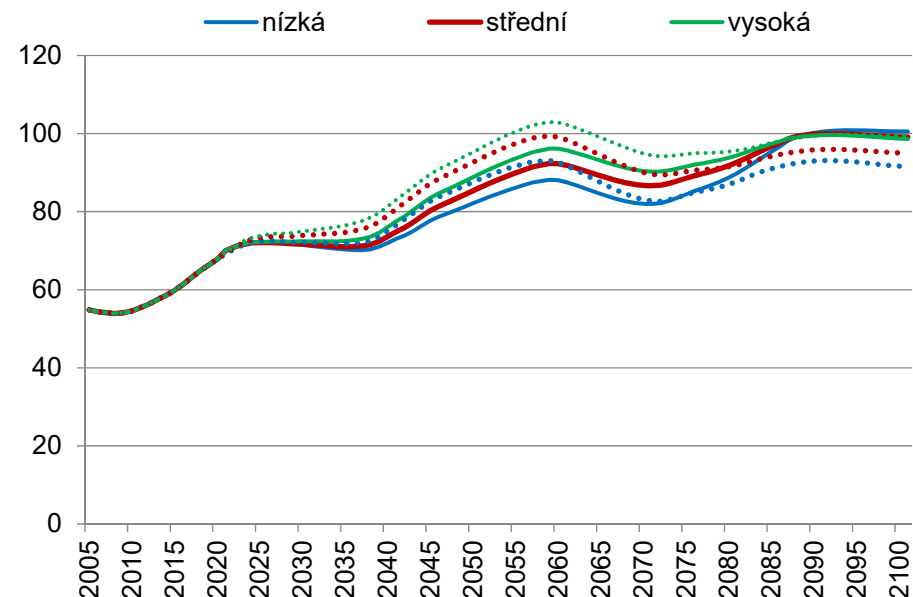
I přes částečně odlišné předpoklady směry vývoje stejné jako v předchozích projekcích, úbytky přirozenou měnou a stárnutí hlubší než dle Projekce ČSÚ 2018.

- Klesající trend počtu osob ve věku 20–64 let i 0–19 let
- Potenciální početní vyrovnání věkových skupin 0–19 a 65+ vs. 20–64 let

Očekávaný vývoj počtu 20–64letých –
srovnání s Proj18

Očekávaný vývoj indexu ekon. závislosti
– srovnání s Proj18

Projekce Eurostatu (2023)

Projekce Eurostatu vydaná na jaře 2023, oproti Projekci ČSÚ 2023:

- vyšší počty uprchlíků v roce 2022 (všechny udělené TP (441 tis.), pro rok 2023 předpoklad počet příchozích z Ukrajiny s dočasnou ochranou na úrovni 15 % z počtu v roce 2022, v roce 2024 již žádní
- návrat (2/3) uprchlíků rozložen do období 10 let
- vyšší projektovaná úp (1,75 v horizontu), pokles v roce 2022 zachycen jen částečně (100 tis. narozených při úp 1,72)
- obdobná projektovaná naděje dožití při narození
- nižší projektované plusové saldo migrace (cca 24-30 tis. ročně)
- počet obyvatel neklesne pod 10,5 mil.
- úbytky přirozenou měnou mírně nižší